عوامل مؤثر بر نشاط معنوی دانشجویان

فرشته عراقیان مجرد[1]، محمدعلی حیدری گرجی[2]، طاهره یعقوبی[3]

۱. استادیار، مرکز تحقیقات طب سنتی و مکمل، انستیتوی اعتیاد. دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.
۲. دانشیار، دانشکده پرستاری مامایی نسیبه ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران.
۳. استادیار، مرکز تحقیقات طب سنتی و مکمل، انستیتوی اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی مازندران. ساری، ایران.

توسعه پرستاری در سلامت/ دوره چهاردهم/ شماره ۲/ پاییز و زمستان ۱۴۰۲

چکیده

زمینه و هدف: نشاط و شادی از نیازهای اولیه فطری و ضروری انسان به شمار می‌رود و می‌توان آن را از مهم‌ترین عوامل سلامت خانواده و جامعه انگاشت. از آنجایی که بیشتر وقت دانشجویان در دانشگاه می‌گذرد. نیاز به ایجاد نشاط معنوی در دانشجویان از اهمیت بسزایی برخوردار است. لذا این مطالعه با هدف عوامل مؤثر بر نشاط معنوی دانشجویان می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: مطالعه مروری حکایتی حاضر در سال ۱۳۹۹ انجام شد. برای بدست آوردن مقالات منتخب جهت ورود به تحلیل، پایگاه‌های داخلی مرکز اطلاعات، پرتال جامع علوم انسانی و پایگاه مجلات نور با ترکیبی از کلید واژه‌های نشاط معنوی، دانشجویان و پایگاه‌های خارجی Google Scholar, Pubmed, Scopus با کلید واژه‌های Spritual vitality, Student از ابتدای سال ۱۹۹۰ تا پایان سال ۲۰۲۰ جستجو شدند. ملاک‌های ورود در این پژوهش شامل مقالاتی بودند که به نشاط معنوی دانشجویان پرداخته بودند، مقالات اصیل پژوهشی به زبان فارسی یا انگلیسی بودند. در نهایت ۶ مقاله وارد مطالعه شدند. از این۶ مقاله، ۴مقاله فارسی و ۲ مقاله انگلیسی بود.

یافته‌ها: یافته‌ها حاکی از تأثیر ۵ عامل (عوامل جمعیت شناختی، عوامل فردی، عوامل دانشگاهی، عوامل محیطی، عوامل خانوادگی) در ایجاد نشاط معنوی در دانشجویان می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری: برای ایجاد نشاط معنوی نیاز به تلاش خانواده‌ها برای آموزش و تقویت باورهای دینی و الگوی فرزندان باشند. مسئولین دانشگاه بایستی با برنامه‌ریزی آموزشی و تفریحی، تقویت تشکل‌ها و سازماندهی فعالیت‌های فرهنگی، تشویق دانشجویان برای شرکت در این‌گونه فعالیت‌ها موجبات نشاط معنوی دانشجویان و فضای دانشگاه را فراهم کنند.

واژگان کلیدی: نشاط معنوی، دانشجویان، مطالعه مروری

آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی مازندران
Email: tyaghubi@gmail.com

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

مقدمه

یکی از نیازهای روانی بشر شادی و نشاط است که به دلیل تأثیر عمده‌ای که بر زندگی افراد دارد، همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. نشاط و شادی از نیازهای اولیه فطری و ضروری انسان به شمار می‌رود و می‌توان آن را از مهم‌ترین عوامل سلامت خانواده و جامعه انگاشت (۱). انسان هدفمند و جویای نشاط تا زمانی که به آنچه می‌خواهد، دست نیابد احساس نشاط، خوشبختی و سعادت نمی‌کند. احساس نشاط یکی از مهم‌ترین پشتوانه‌های انسان برای مقابله با مشکلات است و می‌توان گفت همه‌ی تلاش هر انسان در جهت یافتن شادی، نشاط و خوشبختی در آینده می‌باشد (۲). نشاط عبارت است از: چگونگی داوری فرد درباره نحوه‌ی گذران زندگی این نوع داوری متأثر از ادراکات شخصی فرد و تجربه‌ی احساسات و عواطف مثبتی است که بر سبک تبیین، قضاوت و تصمیم‌گیری او اثر می‌گذارد. عواملی که نشاط را به وجود می‌آورند شامل: احساس رضایت‌مندی از زندگی و فقدان عواطف منفی همچون افسردگی و لذت بردن از وقایع می‌باشد. در واقع نشاط، یکی از علل تأثیرگذار در برقراری اصول بهداشت روانی و خوشبختی است و بر فضای شناختی و رشد آن اثر می‌گذارد (۳). همچنین یکی از ابعاد اصلی تجربه بوده و معمولاً در پی ایجاد پاسخ‌های مطلوب، کارکرد مناسبی به جای می‌گذارد. عوامل فردی مانند: برخی متغیرهای خانوادگی، عضویت در گروه‌های ورزشی هنری-مذهبی، سلامت جسمی و روانی، روابط اجتماعی و خانوادگی، خوش‌بینی نسبت به آینده و نگرش نسبت به شادی در شادمانی مردم مؤثر هستند (۴). طبق نظر ارسطو، شادکامی حقیقی از ارضای امیال حاصل نمی‌شود؛ بلکه از انجام چیزی که از لحاظ اخلاقی ارزش انجام دادن دارد؛ یعنی از تجلی فضیلت حاصل می‌شود (۵). Myers معتقد است ایمان مذهبی تأثیر زیادی بر میزان شادمانی دارد. ایمان مورد نظر Myers ایمانی است که حمایت اجتماعی، هدفمندی احساس پذیرفته شدن و امیدواری را برای فرد به ارمغان می‌آورد (۶). معنویت می‌تواند به پیشرفت سازگاری و انعطاف‌پذیری هیجانی این افراد از طریق تجربه احساسات مثبت و به دنبال آن رضایت و شادکامی از زندگی بینجامد. برای مقابله با فشار زندگی و بیرون آمدن از افسردگی، ناتوانی و رسیدن به شادکامی چه در زندگی فردی و چه در محیط کار حوزه معنوی مانند یک مشاور به فرد کمک می‌کند تا در موقعیت‌های دشوار معنا و مفهومی بیابند (۷).

با توجه به اینکه یکی از عظیم‌ترین گروه‌های جامعه، جامعه‌ی دانشجویی است و دانشجویان بیشتر وقت خود را محیط‌های آموزشی می‌گذرانند، دانشجویانی که احساس نشاط بیشتری کنند از آرامش بیشتری برخوردار هستند و در مواجهه با مشکلات راحت‌تر آن را پذیرفته و وضعیت تحصیلی بهتر نسبت به دیگران خواهند داشت. بنابراین مشکلات و رفع نیازهای معنوی دانشجویان نیز مانند سایر نیازها از اهمیت والایی برخوردار می‌گردد. لذا بررسی برای یکپارچه کردن و تحلیل نتایج پژوهش‌ها ضروری بوده تا رؤسای دانشگاه‌ها با استفاده از نتایج این مطالعه، بتوان راهکارهایی برای افزایش نشاط و کاهش مشکلات سلامت روان دانشجویان فراهم نمود. بنابراین این مطالعه مروری روایتی با هدف بررسی عوامل مؤثر بر نشاط معنوی دانشجویان از منظر تحقیقات انجام گرفته است.

مواد و روش‌ها

مطالعه مروری روایتی حاضر در سال ۱۳۹۹ انجام شد .

استراتژی جستجو: برای بدست آوردن مقالات منتخب جهت ورود به تحلیل، دو نفر از نویسندگان مستقل از هم، پایگاه‌های داخلی مرکز اطلاعات، پرتال جامع علوم انسانی و پایگاه مجلات نور با ترکیبی از کلید واژه‌های نشاط معنوی، دانشجویان و پایگاه‌های خارجی Google Scholar, SID, Pubmed, Scopus با کلید واژه‌های Spritual vitality, Student از ابتدای سال ۱۹۹۰تا پایان سال ۲۰۲۰ جستجو شدند.

ملاک ورود و خروج: ملاک‌های ورود در این پژوهش شامل مقالاتی بودند که به نشاط معنوی دانشجویان پرداخته بودند، مقالات به زبان فارسی یا انگلیسی و اصیل پژوهشی بودند.

ملاک‌های خروج نیز شامل مقالاتی بودند که گروه نمونه آن‌ها شامل دانشجویان نباشند و متن کامل آن‌ها در دسترس نبود.

روش انتخاب مقالات: بر اساس جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مذکور، در مجموع ۶ مقاله بازیابی شدند. همچنین بر اساس

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

کلیدواژه‌های تعیین شده، یک جستجوی آزاد در موتور جستجوی گوگل نیز انجام شد تا منابع مرتبط موجود که از پایگاه‌های مذکور بازیابی نشده‌اند نیز به مقالات افزوده شود. رفرنس منابع بازیابی شده نیز مورد بررسی قرار گرفتند تا مقالات مرتبط وارد روند بررسی شوند. که مقاله‌ای در خصوص نشاط معنوی یافت نشد. بعد از حذف مقالات تکراری(۵۳۱)، ۱۲۰۱۶مقاله وارد غربالگری اولیه مطالعه شد. مقالات بر اساس عنوان و چکیده بررسی و مقالات نامرتبط به موضوع، و مقالاتی که مرتبط به غیر دانشجویان بودند (بر اساس عنوان و چکیده) از روند مطالعه حذف شدند. در این مرحله،۱۶مقاله بدلیل در دسترس نبودن متن کامل مقاله از مطالعه حذف شدند و در نهایت ۶ مقاله وارد مطالعه شدند. از این۶ مقاله،۴مقاله فارسی و ۲ مقاله انگلیسی بود.۳ مطالعه کمی و ۳ مطالعه کیفی بود.

نمودارشماره۱- مراحل جستجوی مقالات

جدول شماره ۱- خلاصه مطالعات بررسی شده

عنوان	نویسنده مسئول	سال انجام پژوهش	نوع مطالعه تعداد نمونه	مکان	یافته‌ها
تبیین تجربه نشاط معنوی از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی کردستان: یک مطالعه کیفی(۸)	طاهره پاشایی	۱۳۹۸	کیفی ۳۸ دانشجو روش نمونه گیری مبتنی بر هدف	کردستان	**عوامل فردی** (ویژگی‌های روحی و روانی، عامل اقتصادی، مشکلات شخصی، باورهای مذهبی، انجام اصول مذهبی، فعالیت‌های انسان دوستانه) **فضای دانشگاه** (اطلاع‌رسانی و آموزش، تقویت باورهای معنوی، فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی، محیط دانشگاه)

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

بررسی تجربه نشاط معنوی دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی گلستان(۹)	لیلا جویباری	۱۳۹۴	کیفی ۵۰ دانشجو روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف	گلستان	"تقرب به خدا "،" احساس شادابی و نشاط"،" احساس آرامش"،" فعالیت‌های مؤثر بر نشاط معنوی"و" نشاط واقعی و پایدار
نقش زندگی توأم با معنویت در نشاط معنوی(۱۰)	John Farquhar Plake	۲۰۱۷	مطالعه طولی شش ساله ۹۶۵ دانشجو	ایالت متحده	این تحقیق بر نقش دانش‌آموزان در شکل‌گیری معنوی خود از طریق مشارکت هدفمند در اقدامات معنوی اصلی و ایجاد روابط دوستانه معنوی تأکید می‌کند. دانشجویان از عوامل فعال در شکل‌گیری معنوی خود هستند. تأثیر یک مدرسه یا درگیر شدن در سایر اعمال معنوی، دانش‌آموزانی که زندگی معنوی آنها با آگاهی و تعامل با روح القدس مشخص شده بود، سطح بالاتری از نشاط معنوی را نسبت به همسالان خود نشان دادند. هنگامی که دانشجویان از طریق یک محیط حمایتی، اعمال معنوی شخصی و اعتماد به روح القدس، به دنبال رابطه با خدا هستند، در آنها نشاط معنوی ایجاد می‌شود که می‌تواند آنها را حفظ کند.
نشاط معنوی در دانشجویان(۱۱)	Stephen James Pulis	۲۰۱۴	مطالعه طولی سه ساله	ایالت متحده	نشاط معنوی با تجربیات جوانان و ملاحظات اجتماعی ارتباط دارد.
رابطه بین سلامت معنوی و شادکامی دانشجویان(۱۲)	فائزه مظفری‌نیا	۱۳۹۳	توصیفی، تحلیلی تعداد نمونه ۹۰ نفر نمونه‌گیری تصادفی ساده	تهران	سلامت معنوی دانشجویان با شادکامیآنها رابطه مثبت و معناداری داشت. ضریب همبستگی بین سلامت معنوی و شادکامی 0 / 62 بود.
تبیین تجربه نشاط در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان(۱۳)	لیلا جویباری	۱۳۹۰	کیفی – تعداد نمونه۵۰ نفر روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف	گلستان	مضامین استخراج شده، «داشتن آرامش روان» و «انرژی و شور و هیجان داشتن» بوده است. هدفمند بودن و احساس موفقیت، دو عاملی بود که باعث نشاط دانشجویان می‌شده است.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

یافته‌ها

بررسی‌ها نشان داد نشاط معنوی، نشاط واقعی و پایداری است که در تقرب و ارتباط با خدا بدست می‌آید. یافته‌ها حاکی از تأثیر ۵ عامل در ایجاد نشاط معنوی در دانشجویان می‌باشد (دیاگرام ۱). عواملی مانند عوامل اقتصادی و مشکلات روحی روانی و ترس و ناامیدی از آینده از موانع نشاط معنوی بود.

عوامل جمعیت شناختی

بررسی مقالات نشان داد سن، جنس، نمرات دانشجویان، ورزش بین دانشگاهی، زندگی در دانشکده می‌تواند از عوامل مؤثر در نشاط معنوی باشد. بطوری‌که هر چه فرد بالغ‌تر شود نشاط معنوی در آن بیشتر می‌شود. جنس زن، نمرات دانشگاهی بالا نیز یک عامل پیشگویی‌کننده مثبت برای نشاط معنوی است. شرکت در ورزش‌های رقابتی بین دانشگاهی نیز یک اثر پیشگویی‌کننده منفی برای نشاط معنوی داشته است.

عوامل فردی

بررسی‌ها نشان داد سلامت معنوی، باورهای مذهبی، انجام فرائض دینی(نماز، دعا، خواندن کتاب اسمانی، ...) و مذهبی(شرکت در مجالس دعا، برگزاری اعیاد و عزاداری‌ها، تشیع جنازه شهدا گمنام.....)، شرکت در فعالیت‌های بشردوستانه (مراسم خیریه، اهداء عضو، اردوهای جهادی، همدلی با سالمندان، جمع‌آوری کمک‌های مردمی....) می‌تواند در نشاط معنوی دانشجویان تأثیر مثبتی بگذارد.

عوامل دانشگاهی

مطالعات نشان داد که دانشگاه با آموزش‌های معنوی (حضور روحانیون و اشخاص مذهبی، تشویق به شرکت در کلاس‌های مذهبی،...) و تقویت باورهای مذهبی (با برگزاری کلاس‌های قران و عترت، برگزاری نماز جماعت،....) و برگزاری فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه (برگزاری اردوهای تفریحی زیارتی، مسابقات خطاطی، .فراهم سازی بستر ایجاد تشکل‌های دانشجویی و انجمن‌های علمی مرتبط با مفاهیم دینی....) می‌تواند نقش بسزایی در نشاط معنوی دانشجویان بگذارد.

عوامل محیطی

بررسی‌ها نشان داد زندگی در دانشکده‌های مذهبی نیز یک عامل پیشگویی‌کننده مثبت برای نشاط معنوی است. ارتباط با افراد مذهبی یا دوستان مذهبی اثر پیشگویی‌کننده در نشاط معنوی دانشجویان دارد. نزدیکی به اماکن مذهبی نیز می‌تواند اثر پیشگویی‌کننده مثبتی در نشاط معنوی دانشجویان داشته باشد.

عوامل خانوادگی

بررسی مقالات نشان داد کنترل خانواده روی فرزندان، فعالیت‌های مذهبی خانواده، درگیر شدن والدین در زندگی معنوی فرزندان می‌تواند تأثیر بر نشاط معنوی دانشجویان داشته باشد.

شکل شماره۱- عوامل مؤثر بر نشاط معنوی دانشجویان

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

بحث

مطالعه مروری با هدف بررسی عوامل مؤثر بر نشاط معنوی در دانشجویان انجام شد که یافته‌ها حاکی از تأثیر ۵ عامل (عوامل جمعیت شناختی، عوامل فردی، عوامل دانشگاهی، عوامل محیطی، عوامل خانوادگی) در ایجاد نشاط معنوی در دانشجویان می‌باشد.

عوامل جمعیت شناختی

نتایج نشان داد سن می‌تواند نقش کلیدی در نشاط معنوی دانشجویان ایجاد کند که با مطالعات مختلف همخوانی دارد (۱۳-۱۵). یکی از مطالعات شرکت در رقابت‌های ورزشی را مانع برای شرکت در جلسات جوانان کلیسا و فعالیت‌های شکل‌گیری معنوی می‌دانست که می‌تواند بدلیل این باشد که دانشجویان تلاش و وقتشان را برای تمرین و آمادگی‌های لازم برای شرکت در مسابقات ورزشی می‌گذارند (۱۰). نتایج نشان داد دختران بیشتر در فعالیت‌های معنوی شرکت می‌کنند که با مطالعه Winseman همخوانی دارد (۱۷). نمرات دانشگاهی بالاتر پیشگویی‌کننده نشاط معنوی بیشتر می‌باشد فرهادی و همکاران در مطالعه‌ی خود، پیشنهاد دادند که اجرای برنامه‌های پیشگیرانه و درمانی به منظور بالا بردن سطح نشاط در بین دانشجویان می‌تواند در بهبود سطح بهداشت روانی و در نهایت بالا بردن عملکرد تحصیلی دانشجویان کمک نماید (۱۸).

عوامل فردی

در این مطالعه سلامت معنوی و نشاط معنوی ارتباط وجود دارد که تحقیقاتی با مطالعه حاضر همسویی دارند. پژوهش نجفی و همکاران نشان داد بین معنویت فرد و احساس شادکامی رابطه مستقیم وجود دارد (۱۹).

نتایج مطالعه نشان داد انجام فرائض دینی و مذهبی، شرکت در فعالیت‌های بشردوستانه می‌تواند در نشاط معنوی دانشجویان تأثیر مثبتی بگذارد. مطالعه پارگامنت و همکاران به این نتیجه دست یافتند، افرادی که به طور مکرر دعا می‌کنند کمتر از افسردگی و اضطراب رنج می‌برند (۲۰). زمانیکه دانشجویان مبادرت به انجام اعمال خداپسندانه می‌کردند احساس شادی و شعف داشتند چرا که معتقد بودند که با انجام کارهای خیر خداوند متعال از آنها رضایت داشته و لذا احساس شادی می‌کردند، این نتیجه با یافته‌های این مطالعه مطابقت دارد (۹). همچنین مذهب از طریق قرار دادن شخص در معرض شبکه‌های اجتماعی که شامل افراد با نگرش‌ها و ارزش‌های مشابه هستند، رضایت خاطر ایجاد می‌کند (۲۱). طبق پژوهش کشاورز و همکاران، بین فعالیت هنری، فعالیت ورزشی و فعالیت مذهبی با شادکامی، رابطه‌ی مثبت وجود دارد که با نتایج این مطالعه همخوانی دارد (۲۲).

عوامل دانشگاهی

نتایج مطالعه به نقش دانشگاه با آموزش‌های معنوی و تقویت باورهای مذهبی و برگزاری فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه در ایجاد نشاط معنوی دانشجویان نشان داد. صاحب‌نظران مذهبی بر این باورند که معنویت را می‌توان از طریق آموزش گسترش داد (۲۳). اژدری‌فرد و همکاران دریافتند که آموزش موضوعات مرتبط با معنویت در بهبود سلامت روانی جسمانی دانش‌آموزان مؤثر می‌باشد (۲۴).

برگزاری فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه از دیگر عوامل ایجاد نشاط در دانشجویان است بر اساس مطالعه نادی و همکاران، بین معنای معنوی و شادی ذهنی دانشجویان رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود دارد و این ارتباط با آرامش معنوی قوی‌تر است (۲۵). همچنین ابراهیمی و همکاران، در مطالعه‌ی خود بین معنویت و سطح شادی دانشجویان نیز همبستگی معناداری را پیدا کردند (۲۶). جهت ارتقاء نشاط معنوی و افزایش سرمایه فرهنگی و اجتماعی در سطح دانشگاه، بایستی مدیران فرهنگی انجام فعالیت‌های نظیر برگزاری مسابقات خطاطی، کتاب‌خوانی در زمینه قرآن و برگزاری اردوهای تفریحی وزیارتی. فراهم‌سازی بستر ایجاد تشکل‌های دانشجویی و انجمن‌های علمی مرتبط با مفاهیم دینی را در اولویت‌های برنامه‌ریزی فرهنگی قرار دهند.

عوامل محیطی

طبق بررسی‌ها، زندگی در دانشکده‌های مذهبی نیز یک عامل پیشگویی‌کننده مثبت برای نشاط معنوی است. ارتباط با افراد

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

مذهبی یا دوستان مذهبی اثر پیشگویی‌کننده در نشاط معنوی دانشجویان دارد. افرادی که نزدیکترین دوستان خود را از میان افراد مذهبی انتخاب می‌کنند و علاوه‌بر داشتن احساس نزدیکی به خداوند، نسبت به مردم دید مثبتی دارند که همه این عوامل بر شادمانی آنها می‌افزاید (۲۷).

مطالعات نشان دادند که رفتن به کلیسا با احساس بهزیستی رابطه مثبت و با درماندگی رابطه منفی دارد (۲۸) همچنین شرکت در کلیسا می‌تواند تعاملات اجتماعی و در نتیجه شادمانی افراد را افزایش دهد (۲۹). که یافته‌های این مطالعه که نزدیکی به اماکن مذهبی نیز می‌تواند اثر پیشگویی‌کننده مثبتی در نشاط معنوی دانشجویان داشته باشد، همخوانی دارد.

عوامل خانوادگی

مطالعات نشان داد کنترل خانواده روی فرزندان، فعالیت‌های مذهبی خانواده، درگیرشدن والدین در زندگی معنوی فرزندان می‌تواند تأثیر بر نشاط معنوی دانشجویان داشته باشد. نتایج پژوهش‌ها گویای آن است که بین نگرش مذهبی والدین، رعایت آداب دینی توسط والدین و ساده‌زیست بودن والدین با تربیت دینی فرزندان رابطه وجود دارد؛ به عبارتی هر چه نگرش والدین به مذهب مثبت‌تر باشد و آداب دینی توسط آنان بیشتر رعایت گردد به همان میزان به تربیت دینی فرزندان اهمیت بیشتری می‌دهند (۳۰). همچنین میزان مذهبی بودن افراد از آموزش‌های دوران کودکی، نوع فرزندپروری و برخوردهای والدین سرچشمه می‌گیرد (۳۱).

بررسی‌ها نشان داد احساس ناامیدی و افسردگی و ترس از آینده به عنوان عاملی در جهت عدم درک احساس نشاط معنوی می‌باشد. این دیدگاه با نتایج مطالعه اخیر مبنی بر این‌که احساس نشاط و شادی، وجود امید نسبت به خود زندگی و آینده است مشابهت نشان می‌دهد (۳۲). همچنین مطالعه‌ای نشان داد دانشجویانی که تجربه مکرر احساس افسردگی و ناامیدی داشتند تجربه‌ای از احساس نشاط معنوی نشان ندادند (۳۳). از زمینه‌های اصلی مهم در به وجود آمدن اساس نشاط و شادی، وجود امید نسبت به خود، زندگی و آینده است (۳۴). احساس اضطراب یا نگرانی، با عدم امید به آینده رابطه مستقیم دارد (۳۵).

نتیجه‌گیری

از آنجایی‌که عوامل مختلفی مانند عوامل جمعیت شناختی، عوامل فردی، عوامل دانشگاهی، عوامل محیطی، عوامل خانوادگی، در ایجاد نشاط معنوی مؤثر می‌باشند. در همین راستا برای ایجاد نشاط معنوی نیاز به تلاش خانواده‌ها برای آموزش و تقویت باورهای دینی و الگوی فرزندان باشند. مسئولین دانشگاه بایستی با برنامه‌ریزی آموزشی و تفریحی، تقویت تشکل‌ها و سازماندهی فعالیت‌های فرهنگی، درگیر کردن دانشجویان در این گونه فعالیت‌ها موجبات نشاط معنوی دانشجویان و فضای دانشگاه را فراهم کنند. یافته‌های مطالعه نشان داد که تحقیقات بسیار اندکی در زمینه نشاط معنوی در دانشجویان صورت گرفته است. ابزار سنجش نشاط معنوی در کشور ایران طراحی و روان سنجی نشده است. نیاز می‌باشد که محققین در راستای این کمبود تلاش کنند. با توجه به بافت مذهبی و نگاه ویژه به شرایط فرهنگی جامعه ایران، ابزارهای سنجش میزان نشاط در گروه حساس و مهم دانشجویان طراحی گردد.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌نمایند که تضاد منافعی در این پژوهش وجود ندارد.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

Reference

1. Farahzad H. happiness.Tobay mohebat publications 2013. [In Persian].
2. Hezarjarib J, Astinfeshan P. Evaluation of factors affecting social vitality (with emphasis on Tehran province. Applied Sociology. 2009; 1(33): 119-146 [In Persian].
3. Seligman EM. Very happy people. Psychological Science. 2002: 13(1): 81-4.
4. Keshavarz A, Vafayyan M. Investigate the factors influencing the level of happiness. Applied Psychology. 2007; 2(5): 51-62 (Persian).
5. Zamirinejad S, Piltan M, Haghshenas M, Tabarraei Y, Akaberi A. Predicting happiness based on spiritual intelligence. Journal of Sabzevar University of Medical Sciences. 2014; 20(5): 773-81. [In Persian]
6. Myers DG. The Funds, Friends, and Faith of Happy People. American Psychologist. 2000; 55(1): 56-67.
7. Najafi, M, Erfan, A. Quantitative and qualitative study of the relationship between spirituality, happiness and professional ability of professors. New educational approaches, 2012; 7 (2): 1-22.
8. Khazaee-pool M, Ebrahimi R, Golmohammadi S, Pashaei T. Exploring the Students' Viewpoints about Spiritual Vitality in Kurdistan University of Medical Sciences. IHJ. 2019; 4 (2) :34-40
9. Jouybari L, Nomali M, Sanagoo A, Taghvakish B. An Investigation of Students' Spiritual Vitality at Golestan University of Medical Sciences. Religion and Health. 2015; 3(1): 19-31.
10. Plake JF. The Holy Spirit Goes To College: The Role Of A Spirit-Filled Life In The Spiritual Vitality Of Christian University Students, Presented at the 46th Annual Meeting of the Society for Pentecostal Studies, http://www.missioninsights.com/wp-content/uploads/2017/03/The-Holy-Spirit-Goes-to-College-SPS_Rev2.pdf
11. Stephen James Pulis. Spiritual Vitality Of Assemblies Of God Post-High School Young Adults. 2014.
12. Mozafarinia F, Amin-Shokravi F, Hydarnia A. Relationship between spiritual health and happiness among students. Journal of Health Education and Health Promotion. Summer 2014;2(2): [97-107].
13. Sanagoo A, Jouybari L, Rezaiean M, Jafari S, Hosseini S. Explaining the happiness experience of the students in Golestan University of Medical Sciences. Journal of Research Development in Nursing & Midwifery. 2011; 8(1): 1-10 (Persian).
14. Arnett, J. J. (2014). Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties (Second Edition. ed.). New York: Oxford University Press.
15. Barry, C. M. (2014). Emerging adults'religiousness and spirituality: Meaning-making in an age of transition (First edition. ed.). New York: Oxford University Press.
16. Setran, D. P., & Kiesling, C. A. (2013). Spiritual formation in emerging adulthood: A practical theology for college and young adult ministry.
17. Winseman, A. L. (2002). Religion and gender: A congregation divided. Retrieved from http://www.gallup.com/poll/7336/Religion-Gender-Congregation-Divided.aspx
18. Farhadi A, Javaheri F, Yazdanbakhsh Y. The happiness and its relationship with confidence among students of Lorestan University of Medical Sciences. The Quarterly Journal of Fundamentals of Mental Health. 2005; 7(25-26): 57-62 (Persian).
19. Najafi M, Erfan A. Evaluation of qualitative and quantitative relationship between spirituality, happiness and Professional empowerment of teachers. New Educational Approach. 2012;7(2):1- 22. [Persian]
20. Pargament KI, Smith BW, Koenig HG, Perez L. Patterns of Positive and Negative Religious Coping with Major Life Stressors. Journal for the Scientific Study of Religion. 1998; 37(4): 710-24.
21. Taylor RJ, Chatters LM. Church members as a source of informal social support. Review of Religious Research. 1988; 30: 193-203.
22. Keshavarz A, Vfayyan M. Investigate the factors influencing the level of happiness. Applied Psychology. 2007; 2(5): 51-62 (Persian).
23. Carmody J, Reed G, Kristeller J, Merriam P. Mindfulness, Spirituality, and Health-Related Symptoms. Journal of Psychosomatic Research. 2008; 64(4): 393-403.
24. Ajdarifar PS, Ghazi Gh, Nooranipour R. The Effect of Education of Mysticism and Spirituality on Mental Health of Students. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education. 2010; 2(18): 105-27. [In Persian]

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

25. Nadi MA, Sajjadian I. Analyzing the relationship between meaning of spirituality, mental happiness, life satisfaction, psychological prosperity, hope for the future and purposefulness in life among the students. Toloo-e-Behdasht. 2011; 10(3-4): 54-68 (Persian).
26. Ebrahimi A, Arabs S, Khaloei MM. Comparing the mental health component of positive psychology (hope, happiness and spirituality) in medical students of Isfahan University of Medical Sciences in years of education and its relationship with academic achievement. Journal of Isfahan Medical School. 2013; 31(261): 1885-1896 (Persian)
27. Kaldor, P. Winds of change. Homebush West,NSW: Anzea.1994
28. Ellison, C.G. Boardman, J.D. Williams, D.R. & Jackson, J.S. Religious involvement,stress, and mental health.Social Forces.2001;80,215-249.54.
29. Halman, L. Heunk. F. & DeMoor, R.A studyinto the values of theDutchin aEuropeancontext.Tilburg: Tilburg University Press.1987.
30. Agha Mohammadi, J. Study of the role of parents' educational model in their children's religious education".Journal of Propaganda Education. 2012;1(2): 126-105.
31. Lines, D. (2006). Spirituality in Counseling and Psychotherapy. Thousand Oaks, CA: Sage.
32. Mazidi M, Ostovar SJP, Skills m. Effects of Religion and Type of Religious Internalization on the Mental Health of Iranian Adolescents. 2006; 103(1): 301-6.
33. Ghobari Banab B, Motavalipoor A, Hakimirad E, Habibi Asgarabadi M. Relationship Between Anxiety and Depression and Magnitude of Spirituality in Students of the University of Tehran. 2009; 10(2): 110-23.
34. Koenig H, King D, Carson VB. Handbook of Religion and Health: Oup Usa; 2012.
35. Campbell A .The Sense of Well-Being in America: Recent Patterns and Trends. 1981.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]

Factors affecting students' spiritual vitality

Fereshteh Araghian Mojarad[1], Mohammad Ali Heydari Gorji[2], Tahereh Yaghobi[3]

1. Assistant Professor, School of Nursing and Midwifery, Nasibeh Sari, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.
2. Associate Professor, School of Nursing and Midwifery, Nasibeh Sari, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.
3. Assistant Professor, School of Nursing and Midwifery, Nasibeh Sari, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran.

Abstract

Background and Objectives: Happiness and happiness are among the basic and natural needs of human beings and I can consider it as one of the most important medical and community health. Since I spend most of my student time at university. There is a great need to create spiritual vitality in students. Therefore, this study is processed with the aim of influencing students' spiritual students.

Materials and Methods: A review study of an anecdote in 1399 was conducted. To get selected articles to enter the information center database, comprehensive humanities portal and Noor magazines database with a combination of keywords of spiritual publishing, students and external sites Google Scholar, Pubmed, Scopus with Spritual keys Neshat, student from Searched from the beginning of 1990 to the end of 2020.

Login in this research includes articles that paid to spiritual students, there are main research articles in Persian or English. Finally, 6 articles have been included in the study. Of these 6 articles, 4 Persian articles and 2 English budget articles.

Results: The findings indicate the effect of 5 factors (cognitive factor, personal factors, academic factors, environmental factors, family factors) in creating spiritual vitality in students.

Conclusion: In order to create spiritual vitality, there is a need for families to try to teach and strengthen their religious beliefs and children's role models. University officials should plan for educational and recreational activities, strengthen encouragement and cultural activities of the organization, and involve students in such activities to create spiritual students and the university atmosphere.

Keywords: spiritual vitality, students, review study

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-27]